

**Львівський професійний коледж
готельно-туристичного та ресторанного сервісу**

**Циклова комісія викладачів професійно-теоретичної підготовки та
майстрів виробничого навчання технологічного профілю**

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

Освітньо-професійна програма Харчові технології

Спеціальність: 181 Харчові технології

Галузь знань: 18 Виробництво та технології

Рівень вищої освіти: фаховий молодший бакалавр

Мова навчання : українська

Розробник: Голець Ірина Михайлівна, викладач вищої категорії,
викладач-методист

Контактний телефон: +380975498272

Розглянуто й схвалено на засіданні циклової комісії викладачів
професійно-теоретичної підготовки та майстрів виробничого навчання
технологічного профілю

Протокол № 01 від 30 серпня 2021 р.

Голова циклової комісії _____ Надія ФЕДЬКІВ

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Українська мова (за професійним спрямуванням)»
Викладач	Голець Ірина Михайлівна, викладач вищої категорії, викладач - методист
Контактна інформація	м. Львів, тел:0975498272
Е-mail викладача	holetsir@ukr.net
Формат дисципліни	Денна форма /Дистанційна форма
Семестри	I семестр
Тривалість курсу	60 год.
Обсяг курсу	32 години аудиторних занять. З них : 20 годин - лекції, 12 годин - практичні заняття, 28 годин - самостійної роботи
Форма звітності	практичні заняття, оформлення документів особового складу, написання контрольних, залікових робіт, виконання самостійної роботи
Консультації	Очні консультації: відповідно до графіку консультацій
Ключові слова:	Мова, культура мовлення, мислення, мовні норми, документи особового складу
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватись під час викладання курсу:	Презентація, лекції, диспути
Необхідне обладнання:	Мультимедійний проектор
Програма складається з 3 розділів: «Культура професійного мовлення», «Лексичні, морфологічні та синтаксичні норми сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні», «Складання професійних документів».	
2. Анотація до курсу	
Перед навчальними закладами поставлено завдання-підготувати висококваліфікованих, грамотних, з належним інтелектуальним потенціалом спеціалістів. До майбутніх фахівців ставляться високі вимоги, які полягають не лише в досконалому знанні фаху, а й у високому рівні володіння українською мовою, вільному користуванні нею у всіх сферах і особливо у професійній та офіційно-діловій. Уміння спілкуватись мовою професії сприяє швидкому засвоєнню спеціальних дисциплін, підвищує ефективність праці, допомагає орієнтуватися у професійній діяльності та ділових контактах.	

Програму дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» складено відповідно до Державних стандартів гуманітарної освіти в Україні.
3. Мета та цілі курсу
Мета курсу — сформувати національно-мовну особистість, ознайомити студентів з нормами й з основними вимогами складання та оформлення професійних документів, навчити їх професійного мовлення, збагатити словник термінологічною, фаховою лексикою; підвищити загальномовний рівень майбутніх фахівців, формувати практичні навички ділового усного і писемного спілкування в колективі, розвивати комунікативні здібності. Предметом вивчення практичного курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є мова фахової галузі. Тому велика увага під час вивчення всіх тем приділяється засвоєнню мовних стереотипів комунікацій певного фаху. Робота над культурою мови студентів проводиться з урахуванням двох аспектів: підвищення загальномовної культури майбутніх спеціалістів та їх фахової мовної культури. Основна увага на заняттях зосереджується на різних видах словникової роботи, що має на меті навчити студентів працювати з різними видами словників, збагатити словниковий запас термінологічною, фаховою лексикою, скласти тексти фахової документації. При опрацюванні термінологічної, фахової та інших груп лексики звертається увага на правопис, вимову й стилістичні функції аналізованих слів, що сприяє підвищенню загальномовної культури майбутніх спеціалістів. Програма дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» визначає загальну спрямованість курсу й обов'язковий обсяг знань і умінь, якими повинні оволодіти студенти. Форма підсумкового контролю знань — залікова контрольна робота
3. Змістове наповнення предмета базується на засадах:
У контексті ключових підходів сучасної освіти (компетентнісний, особистісно орієнтований і діяльнісний) предмет «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є засобом розвитку й соціалізації студентів, становлення їх як особистостей і громадян своєї країни. Здобуті у процесі навчання української мови знання, набуті вміння й навички мають бути опорою, яка дасть студентам змогу реалізувати себе в житті, стати носіями культури свого народу, ініціаторами відновлення й збереження найкращих культурних традицій свого народу. Сучасне навчання є компетентнісним, а отже, орієнтованим не на засвоєння визначеного обсягу знань, а передусім на пізнання життєвих реалій, у яких ці знання мають значення.
4. Пріоритетні завдання

Реформа української школи вимагає нових підходів до навчання та виховання юних громадян нашої держави. Відбувається зміна ролі педагога, так само і статусу студента. Сучасний урок учителю варто проектувати в такий спосіб, щоб основну роботу на уроці виконували студенти, а педагог тільки виступав у ролі організатора, який розвиває ключові компетентності через наскрізні лінії.

Учителі-словесники мають

- усвідомити, що головним є не предмет, якого вони навчають, а особистість, яку вони формують;
- підтримувати допитливість та мотивацію студентів, їх бажання вчитись, експериментувати, самовиражатись;
- підвищувати рівень самоосвітньої та творчої активності;
- розвивати соціальні й комунікативні здібності;
- формувати морально-духовні цінності особистості;
- виховувати патріотизм та гуманізм у молодих людей;
- виявити філологічно обдарованих студентів;
- прилучити до серйозної роботи з книжкою;
- слідкувати за культурою мовлення;
- створювати ситуації успіху та похвали;
- ознайомити студентів з різними, зокрема нетрадиційними, формами та методами роботи на занятті;
- перевіряти досягнення студентів.

5. Результати навчання (компетентності)

Основою розвитку життєвих компетентностей мають стати інтерактивні технології навчання, які забезпечували б пізнавальну активність і самостійність учнів, сприяли б формуванню навичок застосовувати опановані знання на практиці, розвивали здатність учня до відшукування нових знань

У результаті вивчення курсу «Українська мова за професійним спрямуванням» учні набувають таких навчальних компетенцій:

1. Спілкування державною мовою - сформоване ціннісне ставлення до мови свого народу, наявність досвіду послуговування державною мовою.
2. Соціальна і громадянська компетентності – усвідомлення громадянської повинності й відповідальності, здатність до реалізації громадянських прав і обов'язків.
3. Загальнокультурна – здатність студента усвідомлено сприймати надбання культури як цінність, аналізувати й оцінювати досягнення національної та світової культури, орієнтуватися в культурному та духовному контексті сучасного суспільства, застосовувати традиційні для культури українського народу методи самовиховання.

Студент повинен уміти:

Здійснювати регламентування спілкування, застосовувати орфоепічні акцентологічні норми української літературної мови в усному спілкуванні, доречно використовувати моделі звертання, привітання, ввічливості.

Володіти різними видами усного спілкування; готуватися до публічного вис-тупу.

Знаходити в тексті й доречно використовувати в мовленні власне українську

Та іншомовну лексику, термінологічну лексику та виробничо-професійні, науково-технічні професіоналізми; користуватися словником іншомовних слів, термінологічними словниками та довідковою літературою. Знаходити в тексті і доречно використовувати у професійному мовленні синоніми, пароніми, омоніми; користуватися різними видами словників. Перекладати тексти українською мовою, використовуючи термінологічні двомовні словники, електронні словники. -Правильно записувати числівники та цифрову інформацію у професійних текстах; узгоджувати числівники з іменниками. Правильно використовувати найпоширеніші дієслівні форми у професійному спілкуванні; користуватися додатковою літературою. Правильно вживати прийменникові конструкції у професійних текстах, перекладати прийменникові конструкції українською мовою; користуватися довідковою літературою. Користуватися синтаксичними нормами у професійному спілкуванні. Правильно використовувати синтаксичні конструкції при складанні документів.
--

6. Організація навчання курсу	
Обсяг курсу 60 год.	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	20
практичні заняття	12
самостійна робота	28

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
		лекції	практичні і заняття	самостійна робота
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Українська літературна мова і орфографія. Культура професійного мовлення. Лексика і фразеологія				
Тема 1. Основні ознаки культури усного професійного спілкування, культури мислення, культури мовлення, культури поведінки	4	2		2
Тема 2. Орфоепічні норми української мови. Наголос, його загальна характеристика	8	2	2	4

Тема 3. Мова і професія. Основні вимоги до мовлення. Особливості професійного спілкування. Мовленнєвий етикет	4	2		2
Тема 4. Види усного спілкування за професійним спрямуванням. Жанри публічних виступів. Композиція мовлення. Форми проведення дискусії. Культура мовлення під час дискусії.	4	2		2
Тема 5. Лексичний склад української літературної мови, його застосування в ділових документах. Українська фразеологія. Фразеологізм ділової мови, їх місце в діловій документації	4		2	2
Разом за змістовим модулем 1	24	8	4	12
Змістовий модуль 2. Морфологія і синтаксис. Українська пунктуація. Документація.				
Тема 1. Українська морфологія. Застосування і роль морфологічних засобів у ділових документах. Особливості використання граматичних форм іменників, прикметників, займенників у професійному мовленні	14	4	2	8
Тема 2. Синтаксис. Синтаксичні засоби, їх місце в ділових паперах. Синтаксичні особливості професійних текстів	4	2	2	
Тема 3. Українська пунктуація. Основні правила вживання розділових знаків. Роль розділових знаків у ділових документах	8	2	2	4
Тема 4. Укладання документів щодо особового складу та розпорядчих документів	10	4	2	4
Разом за змістовим модулем 2:	36	12	8	16

Усього годин:	60	20	12	28
----------------------	-----------	-----------	-----------	-----------

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Наголос. Орфоепічні норми.	2 год.
2.	Лексичний склад української літературної мови, його застосування в ділових документах.	2 год.
3.	Українська морфологія. Застосування і роль морфологічних засобів у ділових документах.	2 год.
4.	Синтаксичні норми. Складні випадки керування.	2 год.
5.	Українська пунктуація. Основні правила вживання розділових знаків. Роль розділових знаків у ділових документах.	2 год.
6.	Укладання документів щодо особового складу та розпорядчих документів.	2 год.

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Культура професійного мовлення. Особливості професійного спілкування.	4 год.
2.	Жанри публічних виступів.	2 год.
3.	Основні орфографічні та орфоепічні норми	4 год.
4.	Лексичний склад української літературної мови	2 год.
5.	Нормативні аспекти іменника, прикметника та займенника. Ступені порівняння прикметників та прислівників	2 год.
6.	Нормативні аспекти числівника та їх вияв у діловому мовленні	4 год.
7.	Нормативні аспекти дієслова та їх вияв у діловому мовленні. Непохідні й похідні прийменники як засоби стандартизації ділової мови	2 год.
8.	Синтаксичні особливості українського ділового мовлення	4 год.

9.	Основні реквізити документів, їх характеристика і норми дотримання. Загальні вимоги до складання документів	2 год.
10.	Документи особового складу.	2 год.

7. Політика курсу	
▪ Курс передбачає роботу в колективі. ▪ Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. ▪ Необхідно спиратися на конспект лекцій та рекомендовану основну та допоміжну навчальну та наукову літературу. ▪ Систематично виконувати завдання дистанційного навчання та вчасно надсилати результати самостійного опрацювання на платформу classroom. ▪ Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх виконання за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу. ▪ Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. ▪ Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання. ▪ Високо оцінюється: • Регулярне відвідування занять; • систематичне засвоєння навчального матеріалу; • активно працювати на практичних заняттях; • брати участь в обговоренні дискусійних питань; • повною мірою долучатися до активних форм та методів навчання; • відпрацьовувати пропущені практичні заняття. ▪ Обов'язковою вимогою є дотримання норм навчальної доброчесності. ▪ Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування	
8. Пререквізити	
Для вивчення курсу учасники потребують базових знань із курсу «Українська мова» загальноосвітньої середньої школи	
9. Формат проведення дисципліни	

Очна серія лекцій, практичних занять. Студенти мають змогу отримувати індивідуальні консультації. Навчальний курс включає самостійну роботу студентів.
10. Технічне й програмне забезпечення (обладнання)
Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет, інше обладнання (матеріально-технічна база підприємств) для: – комунікації та опитувань; – виконання домашніх завдань; – виконання завдань самостійної роботи; – проходження тестування (поточний, підсумковий (залік) контроль).

11. Види робіт і завдань. Інструментарій навчання

Види робіт для осмислення теоретичних понять і практичного засвоєння курсу: ● опрацювання й коментування мовних джерел; ● виступи учнів із коментуванням основних тем навчального курсу; ● проведення дискусій на проблемні мовні теми; ● написання документів особового складу; ● робота зі словниками; ● робота в групах; ● опрацювання аудіо/відео матеріалу; ● обговорення питань з навчального підручника, винесених на самостійне опрацювання.
12. Методи навчання
Лекції, практичні заняття та самостійна робота
13. Методи контролю При вивченні дисципліни застосовується поточний та підсумковий семестровий форми контролю. Також передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на дистанційну роботу. Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на лекціях та практичних заняттях, у формі виступів учнів з доповідями при обговоренні навчальних питань на практичних заняттях. Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних учнів. Він проводиться у письмовій формі у вигляді підсумкової контрольної роботи (заліку) Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни. Дистанційний контроль з дисципліни здійснюється за допомогою платформ classroom., ZOOM.
14. Методичне забезпечення
1. Опорні конспекти лекцій 2. Презентації лекцій 3. Методичні рекомендації для самостійного вивчення

15. Шкала оцінювання: національна

- Оцінка за національною шкалою
- для диференційного заліку
- відмінно
- добре
- задовільно
- не зараховано з можливістю повторного складання
- не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

16. Політика оцінювання

Рівні навчальних досягнень	Бали	Вимоги до знань, умінь і навичок учнів
I. Початковий	1	Студенти розрізняють об'єкти вивчення
	2	Студенти і відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Студенти відтворюють частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання
II. Середній	4	Студенти з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну термінологію, матеріал
	5	Студенти відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Студенти виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Студенти правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Знання студентів є достатніми. Студенти застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють

		власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності
	9	Студенти добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Студенти мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	11	Студенти мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Студенти мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати вивчений матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення, мати свою власну думку

17. Рекомендована література

- 1.Мацюк З.,Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування:Навч.посіб.-2-ге вид. -К.:Каравела, 2008.
2. Сербенська О.Культура усного мовлення:Практикум: Навч.посіб.-К.:Центр навчальної літератури,2004.-204с.
- 3.Середницька.А.Я., Куньч З.Й. Українська мова за професійним спрямуванням. Навч. посіб. – 2 – ге вид. К.:Знання, 2012.- 236с.
- 4.Українська мова за професійним спрямуванням. Навчальний посібник – практикум. Г.Л.Вознюк,С.З.Булик – Верхола, І.П.Василишин та інші.- Львівська політехніка, 2015.- 328с
5. Український правопис / НАН України, Інститут мовознавства імені О.О.Потебні; Інститут української мови — стереотип. вид. — К.: Наукова думка, 2003. — 240 с.
6. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови. -К.: Освіта, 2008. — 254с.

Допоміжна

1. Антоненко - Давидович Б. Як ми говоримо.-К.:Либідь, 1991.- 256с.

- 2.БацевичФ.С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. - Видавничий центр «Академія», 2004.-344с.
- 3.Коваль А. П. Дідове спілкування: Навч. посібник. — К., 1992.
- 4.Коваль А. П. Культура ділового мовлення: Писемне та усне ділове спілкування. — 3-тє вид. — К., 1992.
- 5.Короткий тлумачний словник української мови. — К., 1988.
- 6.Культура української мови: Довідник / За ред. В. М. Русанівського. — К., 1990.

Словники

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови. / Уклад. і голов. ред. В.Т.Бусел. — К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2007. — 1736 с.
2. Гринчишин Д.Г. та ін. Словник -довідник з культури української мови. — Львів: Фенікс, 1996.
3. Гринчишин Д. Г., Сербенська О. А. Словник паронімів української мови. -К., 1986. 2-ге вид., перероб. і доп. — К., 2000.
4. Івченко А. Тлумачний словник української мови. -Харків: Фоліо, 2001.
5. Пустовіт Й.О. та ін. Словник іншомовних слів. — К.: Довіра, 2000. — 635 с.
6. Словник синонімів української мови: У 2 х томах / Редкол. А.А. Бурячок та ін. — К.: Наукова думка, 2000.
7. Словник фразеологізмів української мови / Уклад.: В.М. Білоноженко та ін. — К.: Наукова думка, 2003. — 1104 с. — (Словники України).
- 8.Український орфографічний словник: понад 175 слів/уклали В.В. Чумак та ін., за ред.. В.Г. Скляренка.- Вид. 9-е переробл. І доповн.- К.: Довіра, 2009.- 1011с.- (Словники України).

Інтернет-ресурси

1. www.litopys.org.ua
2. www.mova.info
3. www.novamova.com.ua
4. www.pereklad.kiev.ua
5. www.pravopys.net
6. www.r2u.org.ua

7. www.rozum.org.ua